

показниками екстер'єру порівняно з коропами старших вікових груп. Мінливість за масою у цьоголіток коливалася від 48,8% до 32,4, за коефіцієнтом вгодованості від 10,92 до 15,02% і була дещо вищою у коропів F_2 , що пов'язано з таким негативним паратиповим фактором, як недостатня, в різній кількості, природня кормова база в ставках.

У дволіток малолускатого коропа $F_2 \rightarrow UP \times F_1 (UP \times \Phi)$ мінливість за масою була 18,65% і 6,63 за промисловою довжиною. У реципрокних ровесників $F_2 \rightarrow F_1(UP \times \Phi) \times UP$ ці показники становили 22,12 і 7,69%. У контрольних українських рамчастих коропів ці показники були гіршими – 36,8 і 9,4% відповідно. Малолускаті коропи мають кращі індекси тілобудови та дещо нижчі показники їх мінливості порівняно з чистопорідними українськими рамчастими. Так, мінливість коефіцієнта вгодованості у помісей другого покоління становить 5,15 і 6,12%, а у чистопорідних українських рамчастих – 24,29; індекси I/H – 7,05, 10,04 і 8,97%; I/O – 4,11; 3,56 і 4,85; I/C – 3,88; 4,15 і 7,04%; I_{xv}/h_{xv} – 7,25; 6,22 і 4,18%.

Трилітки малолускатих коропів порівняно з дволітками мають нижчі показники мінливості як за нерестичними ознаками так і за індексами будови тіла, які у них відповідно становлять: 19,8; 5,06; 4,41; 4,95; 3,82; 5,75.

Зниження показників мінливості у старших вікових груп порівняно з молодшими групами зв'язано з відбором на плем'я.

УДК 636.2.453.5:57.08

Б.М.ПАВЛЕНКО

РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ КРІОКОНВЕКТОРНОГО СПОСОБУ ЗАМОРОЖУВАННЯ СПЕРМИ

Харківський зооветеринарний інститут

Однією з причин зниження якості сперми при кріоконсервуванні у герметичних упаковках є нерівномірна взаємодія холоду заданої температури з усією поверхнею кожної спермодози, що особливо проявляється при заморожуванні крупних партій сперми.

Це пояснюється тим, що відомі способи заморожування сперми базуються на принципі пасивної конвекції холоду, що призводить до інерційності і дестабілізації режиму охолодження спермодоз і, як наслідок – до розбіжностей у якості деконсервованої сперми.

З метою стабілізації режиму охолодження нами розроблено і виготовлено спеціальний пристрій – “кріоконвектор” для заморожування герметизованих спермодоз.

Принциповою функціональною особливістю пристрою є те, що він у робочому стані автоматично створює додатковий потік холодного газоподібного азоту у внутрішньому каналі контейнера з герметизованими спермодозами, що забезпечує індивідуальне дозоване обдування холодом кожної спермодози під час заморожування, активізуючи таким чином конвекційні процеси до оптимальних значень.

У зв'язку з наведеним, ми вивчали ефективність кріоконвекторного способу заморожування на сперму бугаїв.

При цьому визначали залежність якісних показників сперми від місця розташування облицьованих спермодоз у контейнері, вплив різних рівнів завантаження контейнера спермодозами на виживаність деконсервованої сперми та проводили порівняльне вивчення способів заморожування сперми і її запліднюючої здатності.

Встановлено, що біологічні показники сперми у досліджуваних спермодозах, відібраних з різних місць контейнера після заморожування не мали відхилень у межах одного еякуляту і в 10 розділених еякулятах у середньому складала за активністю – 5,1 балів, за виживаністю статевих клітин при +38°C – 8,5 годин і показником абсолютної виживаності – 28,8 одиниць.

Вплив рівня завантаженості контейнера спермодозами на результативність заморожування сперми визначали при розміщенні 50, 100, 150 та 200 спермодоз у контейнері. При цьому активність і виживаність статевих клітин в усіх пробах не залежала від кількості розміщених у контейнері спермодоз і була на одному рівні – 4,5 балів і 6,5 годин відповідно.

При порівняльному вивченні заморожування сперми контрольні спермодози консервували за Харківською технологією. Дослідженнями встановлено, що використання кріоконвектора запропонованої моделі забезпечує одержання більш високих якісних показників сперми порівняно з контролем за активністю після розмороження на 0,6 балів, виживаністю при +38°C на 1,1 годину і показником абсолютної виживаності на 3,3 одиниці. При цьому вдалося досягти рівномірного охолодження кожної спермодози і таким чином запобігти розбіжностей у якості сперми в межах одного еякуляту.

Визначення запліднюючої здатності сперми проводили в КСП "Восток" Ізюмського району Харківської області на поголів'ї 250 корів. За даними ректальних досліджень після кожного осіменіння не прийшло у повторну охоту 180 корів (або 70,2%), що було на одному рівні з використанням свіжо-замороженої сперми розділених еякулятів цих же бугаїв.

Таким чином запропонований пристрій і спосіб заморожування герметизованих спермодоз може бути використано для роботи на племінних підприємствах з метою підвищення якісних показників глибокозамороженої сперми в різних формах упаковок.

УДК 636.2.034.061

І.П.ПЕТРЕНКО, М.С.ГАВРИЛЕНКО, О.І.МОХНАЧОВА

УДОСКОНАЛЕНИЙ ІНДЕКС БУДОВИ ТІЛА МОЛОЧНИХ КОРІВ

Інститут розведення і генетики тварин УААН

Генетичне поліпшення молочної худоби потребує подальшої розробки і удосконалення методів оцінки та раннього прогнозування основних селекційних ознак продуктивності.

Зоотехнічна наука і практика накопичила значне число критеріїв оцінки екстер'єрного типу корів на підставі бальної оцінки та їх відбору (Ю.Д.Рубан, 1974; В.І.Власов, М.В.Зубець, П.В.Вишневський 1991; Д.В.Карліков, Є.В.Щеглов, Д.Р.Казарбін та ін. 1992; В.П.Буркат, Г.П.Котенджі, В.І.Ладика та ін. 1994; М.В.Зубець, Ю.П.Полупан, 1996).